

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΗ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ίδιοκτήτης : Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, αρ. 4, ΑΘΗΝΑ

Συνδρομή χρονιάτικη : Δρ. 20.

Βρίσκεται στην 'Αθήνα σ' όλα τα κιάσκια και στο βιβλιο-
πωλείο Βασιλείου (ὁδὸς Σταδίου 42)

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

Ο Ο ΓΚΟΝΦΑΛΟΝΙΕΡΙΣΜΟΙ Ο Ο

*Αγαπητέ Νουμά,

Πολύ λυπᾶμαι πού δὲν εἶμαι πνευματιστής, γιὰ νὰ μεταδώσω στὸ μακαρίτη τὸν ἀδερφό μου τὴν ἀπάντησή τοῦ ἀδερφοῦ τοῦ Γιάννη. Ὅπως νᾶναι εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ κοπλιμέντο πού μοῦ κάνει ὁ συνεργάτης σου λέγοντας τὸ κεφάλι μου γεμάτο γερμανικὸ στρατιωτικὸ πνεύμα, γιὰτὶ στὸν τόπο μας, δὲν ξέρω πῶς, αὐτὸ κατάντησε νᾶναι τὸ ἐπίθετο γιὰ κάθε κεφάλι πού δὲ βγάξει καπνοὺς σὰ θυμιάτο. Αὐτὸς ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ κεφαλιοῦ μου καὶ μάλιστα ἀπ' τὸν ἀδερφό τοῦ Γιάννη μὲ διασκέδασε τρομερά, μὰ ἀκόμα πιὸ πολὺ μὲ διασκέδασε ὁ συνταυτισμὸς τῆς τύχης μας μὲ τὴν 'Αγγλία' εἶναι ἀλήθεια συγκινητικὸ θέαμα πῶς ἡ Old England συνταυτίζει πάντοτε τὴν τύχη της μὲ τοὺς ἄλλους λαούς, π. γ. τὸ Βέλγιο.

Ἀγαπητέ Νουμά, δὲ θέλω νὰ κάνω κατάχρησή τῆς φιλοξενίας σου σὲ μιὰ συζήτηση πού, ἔσο νόστιμη κι' ἂν εἶναι, σὲ κανένα συμπέρασμα δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς βγάλει, μὰ καὶ γίνεται χωρὶς τ' ἀναγκαῖα στοιχεῖα. Γιατὸ δηλώνω πῶς δὲ θὰ τῆνε ξεκολλοῦθήσω, ἐξόν, ἂν θελήσει ὁ Γιάννης ἢ ὁ ἀδερφός του νὰ μοῦ δώσει τίς ἀκόλουθες πληροφορίες :

1) Τί θὰ κάνουν ἡ Ἰταλία, Ρουμανία καὶ Βουλγαρία; 2) Πόσοι Ἕλληνες εἶναι στὸ κομμάτι τῆς Μικρασίας, πού φανταζόμαστε πῶς θὰ μᾶς δώσουνε γιὰ τὸν κόπο μας, καὶ πόσοι Τούρκοι; 3) Πόσοι Ἕλληνες θ' ἀπομείνουν ὕστερ' ἀπ' τὴ σφαγὴ πού αἰγοῦρα θὰ κάνουν εἰς Τούρκοι, ἅμα κάνουμε πῶς κουνιόμαστε; 4) Ποιὸς θὰ πάρει τὴν Πόλη; 5) Ποιά τύχη καὶ ποιὸς συνταυτισμὸς περιμένει τὸν ἄλλον Ἕλληνισμό ἐξω ἀπ' τὰ μέρη πού πιθυμοῦμε νὰ πάρουμε, καὶ ποιὸς μᾶς εἶπε, ὅτι θὰ πάρουμε τίποτα; 6) Πόσο στρατὸ ἔχουμε καὶ πόσον ἡ Βουλγαρία; 7) Πόσους χρειαζόμαστε γιὰ νὰ φυλάξουμε τὰ σύνορά μας; 8) Πόσος χρειάζεται γιὰ νὰ παρῶν τὰ Δαρδανέλλια; 9) Πόσα καὶ τί ἀξίας εἶναι τὰ Ἀγγλογαλλικὰ στρατεύματα, πού μαζὶ μ' αὐτὰ θὰ πάρουμε τὴν Πόλη; 10) Πόσον καιρὸ μπορεῖ νὰ βασταίνει ὁ πόλεμος; 11) Πόσους Τούρκους θὰ σκοτώσει

ὁ Γιάννης καὶ πόσους ὁ ἀδερφός του; 12) Πόσες μέρες βαστᾶνε στὴ νηστεία; 13) Πόσα μίλια μποροῦνε νὰ τρέξουνε χορτάτοι καὶ πόσα νηστικοί;

Δηλώνω καὶ πάλι, πῶς ἂν σ' ἔλα αὐτὰ δὲν ἔχω σχετική ἀπάντησή θὰ ξεκολλοῦθήσω βέβαια νὰ διασκεδάξω πάντοτε μὲ τὴν ἀρθρογραφία τοῦ συνεργάτη σου, μὰ δὲ θὰ συνεχίσω καὶ τὴν ἀσκητικὴ ἐπιστολογραφία.

Δικός σου

11.4.15.

GON FALONIERE II

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΙ ΤΡΑΝΟΣ

Φίλε 'Νουμά,

Τὸ ἀδερφεὶ ὁ Γιάννης ἔκανε τὴ «μεγάλῃ ἀνοησίᾳ», καθὼς λέει, νὰ μοῦ σκαρώσει σαράντα ἐρωτησοῦλες ἀπάνου στὸ ἄρθρο μου. Εἴμαστε σύμφωνοι· θὰ ἔκανε πολὺ καλλίτερα ν' ἀφοσιώσει τὴν ὥρα πού χάνει, γιὰ νὰ πολιτικολογεῖ ἐκεῖ πού δὲν τὸν ἀπέρνουνε, στὸ σχολεῖο τῶν καὶ στὴ μόρφωση τῶν μαθητῶν του. Εἶναι πολὺ ἐθνικώτερο καὶ ὠφελιμώτερο ἔργο αὐτὸ ὅπ' τὸ νὰ διάβάζει καὶ νὰ μὴν καταλαβαίνει ἄρθρα πολιτικά ἢ νὰ γράφει καὶ νὰ μὴν τὰ καταλαβαίνουν οἱ ἄλλοι. Γιατὶ, λέει, πῶς συμβιβάζεται οἱ μεγάλες παραχωρήσεις ἐξαιρετικὰ μόνο στίς ἀκτὲς τῆς Μικρασίας καὶ πῶς αὐτὸς πού μᾶς τίς πρότεινε δὲν παύεται ἀμέσως ἀπὸ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἀγγλίας ἀφοῦ δὲν ξέρει πῶς μόνες ἐξαιρέσεις ἀπ' τὸν κανόνα εἶναι τὰ χρήσιμα, χλοῦναν, ἐπισίον καὶ ἀφύων—μὰ ὅχι τῶν ἀκτῶν; Δὲ θὰ τότε μιμητῶ λοιπὸν τὴν ἀνοησίαν νὰ τοῦ ἀπαντήσω (ἂν καὶ σαράντα παρὰ μίαν ἀπάντησιν τοῦ δύνουνε τὰ δύο ἄρθρα μου), γιὰτὶ ἄλλως τε μὲ τὴ φόρα πού πήρε στὴν εὐγενικὰ φρασεολογία κινδυνεύω, ἂν κάνω τέτοιο λάθος, νὰ μὲ φᾶν οἱ κότες τῆς λαϊκῆς παροιμίας. Ἔτσι κάθουμαι σ' αὐτὰ μου μὲ τὴν ἐλπίδα πῶς θ' ἀφήσει γι' ἄλλους εἰδικώτερους τὴν ἐξωτερικὴ πολιτικὴ, προσπαθώντας νὰ μᾶς μορφώσει ἑλληνοπούλα, ὁ ἀδερφός μου ὁ Γιάννης.

Δικός σου

19.4.15.

Α. ΤΡΑΝΟΣ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Κακ. Μονεμβασία. Ἀκόμα δὲν ἦρθε ἡ ἐπιταγή. Πῶς τῆνε στὸ ταχυδρομεῖο. — κ. Ε. Στ. Πρέπει νὰν τὸ δοθῇ πρῶτα. Ψάρα στὸ γυαλὸ, ποὺς ἀγοράζει; — κ. Νικ. Νικ. Ἀποῦμαστε, μὰ ἐλπίζουμε σὲ ἄλλο νὰ πτύχεις. Στείλε μας. — κ. Γ. Σαρ. Circencester. Λάβαμε τὴ συντροφὴν καὶ εὐχαριστοῦμε. Τὸ ἄρθρο θὰ δημοσιευθεῖ. ἀφοῦ ὁμοῦς πρῶτα τοῦ διορθωθεῖ κάπως ἡ γλώσσα. — κ. κ. Ν. Ξυνογαλᾶ Chibin el Kom. Μάριο Βάρβογλη καὶ Σπ. Ξένο (Παρίσι), Ἀθ. Δάρα (Κάιρο), Δ. Κοτζιάμάνη (Ἀθήνα), Γιάννη Κονταλάκη, Πέτρο Μαρκαντωνάκη, Κώστα Καλεμνικέρη (Χανιά), Ν. Κλαδά, Σ. Νικοκόβουρα καὶ Εἰσαγ. Φωτεινὸ (Κέρκυρα), Εἰδ.τ.ρ. Βαρελτζίδη καὶ Π. Ἐλευθεριάδη (Μιτυλήνη) καὶ Μ. Κυριακόπουλο (Πάτρα). Σὰς εἰδοποιήσαμε μὲ τὰ φύλλα 552 καὶ 553 νὰ μᾶς πληρώσετε τίς καθιστεροῦμενες συνδρομές, σὰς γράψαμε στὸν καθέναν χωριστὰ στίς 22 2 915 καὶ ὁμοῦς καμιά ἀπάντησιν ἀκόμα. Ἔτσι θὰ μᾶς ἀναγκάσετε νὰ σὰς τὸ θυμίζουμε κάθε τόσο μὲ τὸ «Νουμά»,

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Κ. Χατζοπούλου ΥΠΕΡΑΝΘΡΩΠΙΟΣ (Λογοτεχνική Βιβλιοθήκη Φέξη, 1915. Δρ. 3). — Ο κκοχωνεμένος και παρανοημένος Ντισσεϊμός που κταδυάσεται άλλους (μπορεί να καταδυναστεύει κι σήμερα ακόμη) τη φιλολογοῦσα τάξη της Ἀθήνας, ἰδού τὸ leit-motiv τοῦ ἔργου. Κάθε—ιδιός κκοχωνεμένος, σὺν ἐφαρμοζεται στὴ ζωὴ, γεννᾷ κκοκατοῦρες κι ἕνας συγγραφέας μὲ τὴ διηγηματικὴ δύναμη τοῦ Χατζοπούλου καὶ μὲ τὸν Ἀρχιλόγειο σαρκασμὸ του, παίρνοντας στὰ χέρια του τὶς κκοκατοῦρες αὐτὲς καὶ ζυμώνοντάς τες, σοῦ τεχνουργεῖ σελίδες ποὺ σπαρταράνε ἀπὸ ζωὴ καὶ σοῦ χαρίζει στιγμὲς παραδεισένιας πνευματικῆς δροσιάς. Ὅ,τι κκαίφερε ὁ Ταγκόπουλος μὲ τὴ σκηινική του σάτυρα, τὸν «Ἀρχισυνάχτη», τὸ κκαίφερε σὲ μεγαλύτερο βαθμὸ κι ὁ Χατζοπούλος μὲ τὸν «Υπεράνθρωπὸ» του. Κκοκατοῦρες πῆρνε κ' οἱ δύο τους ἀπὸ τὴ ζωὴ, καὶ τὶς κκοκατοῦρες αὐτὲς τίς στήσανε σύμβολα αἰώνια τῆς πνευματικῆς ἀλαφράδας, μὲ κι τῆς κλασικῆς ἀκκοκατηρισιᾶς, ποὺ ἀγοτελοῦνε τὸ κκοκτώτερο γνῶρισμα τῆς τάξης ἐκείνης. ποὺ μὲ τὴ μάσκα τοῦ δημοσιογράφου καὶ τοῦ λογίου ἐμπορεύεται, καὶ μάσκαρεῖ κκαποτε, τὰ ἔργα τὰ γράμματα.

Ὅταν πρωτοδημοσιεύτηκε ἡ ὑπόκρισις αὐτὴ σάτυρα τοῦ Χατζοπούλου στὸ «Νουμά», βρισκόμουν κκοκατὰ, πολὺ κκοκατὰ ἀπὸ τὴν Ἀθήνα. Ἐφημερίδα κκομοίικη γιὰ κκαὶ δὲν ἔβλεπα καὶ οἱ πεζότατες ἀσχολίες μου μὲ εἶχαν κκαμει νὰ ξεχάσω καὶ πῶς ὑπάρχει κκαὶ φιλολογικὴ κκίνησις στὴν πατρίδα μου. Ὁ «Υπεράνθρωπος» εἶναι ἀπὸ τὰ πρῶτα πρῶτα βιβλία ποὺ διάβασα, σὺν ξαναγνώρισα, καὶ μὲ πρῶ νὰ πῶ ἀδίσταχα πῶς εἶναι ἀπὸ τὰ βιβλία κκαίνα ποὺ μποροῦνε νὰ τιμήσουν τὴ φιλολογία κκαθε πολιτισμένου τόπου, ἀκόμη καὶ νὰ παλαίφουνε νικηφόρα κατὰ τοῦ χρόνου τοῦ παντοδύναμου. Δυστυχῶς ἀκόμη δὲ διάβασα τὸν «Πύργο τοῦ ἀκροπόταμου» κι' οὔτε τὴν «Τάσω» του ποὺ μοῦ τὴν πολυεταίουνε κι' ἄνθρωποι μάλιστα κκαπὼς δύσκολοι σὲ παίνεμα, μὰ ὁ «Υπεράνθρωπος» του μὲ κκατάει κκοριολεχτικὰ δεσμευμένο. Δὲν μπαίνω σὲ κκαθέκαστα, μὲ οὔτε καὶ κκαταπιάνομαι ἀνάλυσις τοῦ ἔργου, ἀπ' τὸ φόβο μὴ ὡς μὲ μὲ ἄτυχη ἀνάλυσις λιγοστῶς τὴν ἀξία του. Παίρνω συνολικὰ τὸ ἔργο καὶ συνολικὰ τὸ κκρίνω. Εἶναι ἔργο δυνατό, γραμμένο μὲ πρῶσις δεξιοτεχνία (τὴ μαεστρία ματαφράσανε ἔτσι οἱ λογιώτατοι ;) ὁχι ἀπὸ κκαλὸ συγγραφέα μὰ ἀπὸ ἀληθινὸ μαίτηρ. Στὸ εἶδος του μπορεῖ νὰ χρησιμεύει γιὰ πρῶτυπο κι' ὅταν ἔχη κκαεὶς κκαποια εἶδησις ἀπὸ τὴν παγκόσμια τέχνη δὲ θὰ διστάσῃ καθόλου νὰ τὸ μολογήσῃ πῶς ὁ «Υπεράνθρωπος» μὲ τὸν «Ἀρχισυνάχτη» καὶ μὲ τὸ «Ἐθνικὸ συμπόσιο» τοῦ Ψυχάκη, εἶναι οἱ πρῶτες ἀξίες λόγου φιλολογικῆς σάτυρες ποὺ ἀποδείκνουν ὀλοφάνερα πῶς ὅσο κι' ἂν κκατηγοροῦν τὴν κκοινωνία μας γιὰ μαϊμουδιίστικη, γιὰ κκοκατοῦρα τῆς Παριζιάνικης καὶ δὲν ξέρω ποιανῆς ἀλλῆς ξένης κκοινωνίας, ἔχει μέσα της καὶ κκατὰ δική της, καθαρὰ κκομοίικη, ζωὴ, ποὺ ἐπιτέλους ἂν ὁχι ἄλλο, παρῆχει τουλάχιστο σιὸν ἐπιδέξιο τεχνίτη μοντέλα γιὰ σάτυρα. Κι' αὐτὸ μὲ κκατὰ δὲν εἶναι.

Ν. ΚΡΑΔΗΣ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ τοῦ κ. **Δ. Γρ. Καμπούρογλου**. Ἀθήνα 1915.—Ἀπὸ τοὺς παλιούς λόγιους, ὅσοι ἀξίαν, δὲν μπορέσανε νὰ μὴν παρασυρθοῦνε ἀπὸ τὸ νέο πνεῦμα τῆς φιλολογίας μας. Ἡ φαντασία τους ἤρθε πρὸς κκατὰ τὴν ζωὴ, κ' ἡ γλώσσα τους πῆρε τὰ χρώματα τῆς δημοτικῆς μας. Μὲ

τὸν τέτοιο συγχρονισμό κέρδισε ἡ τέχνη τους, κέρδισε κ' ἡ φήμη τους. Διαβάζονται ἀξιόλογα καὶ τιμοῦνται Ἀπ' αὐτοὺς κι ὁ Δ. Γρ. Καμπούρογλου, ποὺ τελευταῖα τύπος κκοκαριστὰ εἰκοσιδύο μικρὰ διηγήματά του, ἀπλά, ζωντανὰ, κκοκατωμένα ποὺ ρουφιοῦνται μ' εὐχαρίστησις ἀπὸ τὸν κκαίνα. Μὲ δύο τρεῖς γραμμὲς ζουγραφίζονται κκαὶ μέσα τύποι, κκοκαχτηρές, συνήθειες τῆς κκοινωνίας μας, μὲ ζυμωρὰ ἀληθινὴ καὶ πρωτότυπη φρεσκάδα. Μὴ σάτυρα, μὴ εἰρωνία, ἕνα κκομῶγελο κκορυφὸ περπατὰ κκατὰ ἀπὸ τὶς γραμμὲς. Ἐτσι κκορικὲς σελίδες ποὺ δὲν εἶναι τίποτ' ἄλλο ἀπὸ κκαίτες εἰκόνες, παίρνουνε τὰ φτερά καὶ τὸν δέρα μὴς κκαποιας φιλοσοφίας ποὺ ἀναβρῶζει ἀτόφια ἀπὸ τὰ πράματα. Ἀλλοῦ πάλι μὴν ἀνάμνησις. μὴ παλιὰ παράδοσις παίρνει τὴ μορφή μὴς ἀληθινῆς ἱστορίας, ποὺ σοῦ ἀνάβει τὴν περιέργεια. Γι' αὐτὰ, συσταίνουμε τὸ βιβλιαράκι σὺν κκατὰ ἀξιοδιάβατο.

RICHARD DENHMEI, : «**ΛΥΤΡΩΜΟΙ**» μεταφρασμένοι ἀπὸ τοὺς κ. κ. **Κλ. Παράδχο** καὶ **Α. Βαρδαγιάννη**. (Ἀθήνα 1915. 1 δραχμή).—Περνάμε τὸν πρόλογο ποὺ τὸν γράφανε τὰ παιδιὰ, ἔτσι στὰ χωράτα, φαίνεται, κκαθὼς καὶ τὸ εἶναι mark ποὺ στὰ χωράτα τὸ γράφανε κι αὐτὸ, καὶ ὡς βεβαιώνουμε πῶς ὅσο κκοκχεῖται καὶ βιαστικὰ κι ἂ φαίνεται ἡ μεταφράσις τους, πάντα οἱ «Λυτρωμοὶ» εἶναι ποιήματα ποὺ ἀξίαν νὰν τὰ διαβάσει καὶ νὰ τὰ ξαναδιαβάσει κκαεὶς καὶ γιὰ τὴ δυνατότητα κκαί τὴν γιὰ τὶς πρωτότυπες εἰκόνες τους, καὶ γιὰ τὶς τόσες ἄλλες ποιητικῆς τους ἀρετῆς. Ἡ «Νίκη», ἡ «Ἐξομολογήσις» τὸ «Στὴν τριποθήκη», τὸ «Κάλεσμα», ἡ «Βεβήλωσις» (μὰ καὶ ποῖο νὰ παραλείψῃ κκαεὶς;) εἶναι ποιήματα δυνατὰ, ποὺ ἂν ἡ μεταφράσις τους δουλεύονταν μὲ τὴν προσοχή ποὺ δουλεύτηκε τὸ «Σιγανὸ τραγούδι» θὰ δείκναι, ποῖς ἔχει πόσες ἄλλες ἀκόμη ὁμορφίες τους, ποὺ τώρα ἀπὸ τὴ βιαστικὰ μεταφράσις, φαίνονται σὰ νὰ κκατῆχανε γιὰ πάντα! Ὡστόσο δὲν μπορεῖ κκαεὶς νὰ μὴ συχαρεῖ τοὺς κκαλούς νέους ποὺ τόσο ἐκλεχτικὰ διαλέξανε.

JEAN FINOT : «**Ἡ Ἐπιστήμη τῆς Ἐνταξίας**». Μετάφρ. Α. Ι. Γεωργιάδου. (Φιλοσοφικὴ καὶ κκοινωνιολογικὴ βιβλιοθήκη Φέξη. Δρ. 3).

ΔΙΟΡΘΩΜΑΤΑ

Στὸ ἄρθρο τοῦ περασμένου φύλλου «Τρανοὺ τὸ ἀνάγνωσμα» παρακαλοῦμε νὰ διορθωθοῦν τὰ κκατὰ :

Στὴ σελ. 189, στιχ. 36 ἀντὶς «Μὴ ὁμῶς» νὰ γραφτῇ «Καὶ μὴ».

Στὴ σελ. 190, στήλη α', ρῶτιμα 12 τὸ «μετρημένο» νὰ γίνῃ «μετρομένο» καὶ στὴ β' στήλη, ρῶτιμα 16 ἀντὶς : τοῦ φίλου «Σφυρῆ» νὰ γραφτῇ «τοῦ φίλου Σφιρῆ», δηλ. κ' οἱ τρεῖς λέξεις νὰ μπουν στὰ εἰσαγωγικά, καὶ τὸ παρακκίτου τὸ «δικαίον» νὰ γίνῃ «δικαίον».

Στὴ σελ. 191, ρῶτιμα 20 τὸ «πλειότερο» νὰ γίνῃ «πειότερο» καὶ ὁ ἀριθμὸς 22, ὅπου παρὰ τρεῖς ὁ στοιχειοθέτης μὴ μικρὴ ἐρώτησις. νὰ συμπληρωθῇ ἔτσι :

22) Γιατί, ἂν βγαίναμε χωρὶς τὰ ἄλλα Κράτη, ἡ Βορρογρία θὰ βοηθοῦσε τὴν Τουρκία ; Ἐτσι, γιὰ νὰ λέμε πάντα τάντα δα, ἡ ἐπειδὴ ἔτσι θάλεγε ἡ Γερμανία ; Καὶ γιὰ τὴν δὲν τὴ βοηθαίει τώρα ποὺ ἔχει μεγάλη ἡ ἀγκυρὴ νὰ συκκοινωνήσῃ μὲ τοὺς συμμάχους της ; Ἐπειδὴς παραφυλάμ' ἔμελλε ; Καὶ γιὰ τὴν δὲ θὰ παραφυλάγαμε καὶ τότες ; Ἐπειδὴς θάχαμε μὴ μεραρχία λιγώτερη ;

Στὴν ἰδ.α σελίδα, στήλη β' ρῶτιμα 29 τὸ «σοβαρώτατη» νὰ γίνῃ «σοβαρώτατη», καὶ μετὰ τὸ «βγαίναμε», νὰ μὴ κκομμα καὶ στὸ 30 τὸ «Moutterland» νὰ γίνῃ «Mutterland».

Στὴ σελ. 192, ἀριθ. 39 ἀντὶς «πειὰ τὴν Ἑλλάδα», νὰ γραφτῇ : «πειὰ τὴν Ἑλλάδα».